

Shishunk, De Tasjesman
Foto: Mathilde Karrèr-Rotgans

GEHOORD GEZIEN GELEZEN

DE TONEELSCHRIJFDAGEN

door het Platform Onafhankelijke
Theaterauteurs

Datum en plaats: 10 april,
De Balie Amsterdam

Op 10 april vond de eerste editie van DE TONEELSCHRIJFDAGEN plaats, met als thema: Het ideale stuk. Een initiatief van het Platform Onafhankelijke Theaterauteurs, onder artistieke leiding van Marian Boyer. Bij de kassa van De Balie werd meteen duidelijk dat het een bruisende dag zou worden: het was dringen geblazen, en de rij wachtenden bestond niet louter uit schrijvers, ook acteurs, regisseurs, artistiek leiders, dramaturgen en productie medewerkers deden mee.

De dag werd geopend door acteurs van 't Barre Land, die samen met Maureen Teeuwen en Daphne de Winkel een montage van toneelteksten lazen, fragmenten uit toneelstukken die tussen 1988 en 2004 werden bekroond met de Taalunie Toneelschrijfprijs. Vervolgens hield dramaturge Marianne van Kerkhoven een lange, diepgaande en inspirerende openingsrede. Ze had 21 bekroonde toneelteksten gelezen, en men had haar gevraagd ze te wegen en te beoordelen op hun blijvende waarde. Tot haar spijt moest ze constateren dat ze de stukken over het algemeen te licht vond; het merendeel was nauw verbonden met de actualiteit van de periode waarin ze werden geschre-

De toneelschrijver en de tasjesman

ven en met de toenmalige encensering, en zou los van die context moeilijk zijn op te voeren. Slechts een derde van de toneelschrijvers concentreerde zich op het schrijven. Veel schrijvers waren óók regisseur of acteur, of omgekeerd, een fenomeen dat de kwaliteit van de toneelteksten niet per se ten goede kwam. Van Kerkhoven schetste het profiel van de huidige toneelschrijver, zoals zij hem of haar graag zou zien: een bescheiden figuur (géén bekende Nederlander) die in afzondering werkt, en met een onstiltbare honger naar diepgang. Als de toneelschrijver moet verdwijnen, zei ze, dan toch het liefst op de manier die Pessoa beschrijft: 'Ik ben vandaag zo helder van geest, dat ik het gevoel heb niet meer te bestaan.'

Dramaturge Janine Brogt las een prachtige 'Brief aan een jonge toneelschrijver', met als titel HOE WORD IK TONEELSCHRIJVER? Het publiek, vrijwel zonder uitzondering collega's uit de theaterwereld, moest vaak lachen om haar beschrijvingen van de toneelpraktijk en het leven van de toneelschrijver, dat vaak niet over rozen gaat. Maar ondanks (en dankzij) deze grappige en filmische beschrijvingen gaf ze een goed beeld van wat een jonge toneelschrijver kan verwachten.

Gitta op den Akker presenteerde de Toneelschrijversgids van Theater Instituut Nederland, een praktische gids voor toneelschrijvers (niet te koop, wel te downloaden op www.tin.nl of tegen betaling van print- en verzendkosten aan te vragen).

's Middags vond in de grote zaal een debat plaats en werd in de kleine kantoren van De Balie, in een intieme sfeer, nieuw toneelwerk gelezen. Later op de dag werden nieuwe schrijversinitiatieven gepresenteerd, zoals het

Schrijfpaleis van Maria Goos, waar nieuwe teksten worden gelezen, en de website www.hoteldramatik.com waar schrijvers elkaar kunnen ontmoeten.

En dan was er nog De Tasjesman, Shishunk (die tijdens Hollandse Nieuwe opviel met zijn eenakter HET ZIJN ALLEMAAL FLIKKERS BIJ DE TV), bij wie toneelschrijvers teksten konden afgeven. Hun teksten werden, in plastic tasjes mét foto en telefoonnummer, opgehangen aan de kapstok. Geïnteresseerden mochten één of meerdere tasjes mee naar huis nemen. De bedoeling van deze tasjeskapstok was dat regisseurs en/of producenten in contact zouden komen met toneelschrijvers en dat nieuwe, ongespeelde toneelstukken hun weg zouden vinden naar het publiek. Het idee is subliem en de tasjeskapstok was aan het eind van de dag zo goed als leeg, maar de vraag is of schrijvers daadwerkelijk zullen worden gebeld. De meeste contacten en ideeën voor voorstellingen ontstaan toch, om de Vlaamse schrijver David van Reybrouck te citeren, 'op café'. Maar hoe dan ook is De Tasjesman, alleen al doordat hij leven in de brouwerij bracht, zeer voor herhaling vatbaar.

Dat geldt trouwens ook voor De Toneelschrijfdagen zelf.

Gelukkig hoeven we niet al te lang op volgende edities te wachten: in juni komt 'Parlez vous Shakespeare', over vertaald toneelwerk in het buitenland, en in oktober 'Iedereen doet het', schrijvers aan het werk in samenwerking met Productiehuis Brabant/Verkadefabriek Den Bosch. Houd voor data en plaatsen de activiteitenagenda in dit blad in de gaten!

Claudia Jong